

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ЕТНОГРАФІЯ**

Спеціальність: **221 «Стоматологія»**
Освітньо-професійна програма: **Стоматологія**
Код компонента в освітній програмі: **ВК5**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **II (весняний)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2024-2025**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, семінарські заняття, самостійна робота, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **освітні компоненти «Історія та культура України», «Філософія»**

Кафедра/підрозділ: **кафедра філософії та суспільних наук**, пр. Науки, 4, корпус А, 3 поверх
Керівник освітнього компонента: ст викл. **Троценко Олексій Володимирович**,
email: ov.trotsenko@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6784>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Етнографія вивчає етноси як дуже складні соціально-біологічні, міжпоколінні людські спільноти, які можуть існувати в якості цілком самодостатніх систем, етнічний склад етносів України, їх природні ареали та етносоціологічне і етнодемографічне дослідження складу населення України. В ході вивчення курсу студенти аналізують етапи етнічного розвитку українців, основні риси їхньої матеріальної і духовної культури, суспільні відносини, звичаї та обряди, народне мистецтво, фольклор тощо. Курс спрямований на виховання поваги до культури власного народу, його минулого і культурних надбань усіх етнічних спільнот, які проживають на території України.

МЕТА КУРСУ: сформувати у студентів уявлення про етнічну картину України, ознайомити їх з етнографічними особливостями українського народу, його звичаями і обрядами, етнопсихологією та етнопедогогікою.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
- формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб;
- дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю;
- усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (10 год.):**

1. Вступ. Предмет і завдання курсу «Етнографія України». Історія етнографічної науки у світі та в Україні.
2. Походження та етнічний розвиток українців. Етнічна територія та сучасні етнічні процеси в Україні.
3. Традиційні галузі господарства українців. Декоративно-прикладне мистецтво.
4. Народна архітектура. Українське національне вбрання. Традиції народного харчування.
5. Громада. Сімейні звичаї та обряди. Народні знання, вірування, звичаї та обряди.

Перелік тем семінарських занять (10 год.):

1. Вступ. Предмет і завдання курсу «Етнографія України». Історія етнографічної науки у світі та в Україні.
2. Походження та етнічний розвиток українців. Етнічна територія та сучасні етнічні процеси в Україні.
3. Традиційні галузі господарства українців. Декоративно-прикладне мистецтво.
4. Народна архітектура. Українське національне вбрання. Традиції народного харчування.
5. Громада. Сімейні звичаї та обряди. Народні знання, вірування, звичаї та обряди.

Перелік тем самостійної роботи студента (70 год.)

1. Вступ. Предмет і завдання курсу «Етнографія України». Історія етнографічної науки у світі та в Україні.
2. Походження та етнічний розвиток українців. Етнічна територія та сучасні етнічні процеси в Україні.
3. Традиційні галузі господарства українців. Декоративно-прикладне мистецтво.
4. Народна архітектура. Українське національне вбрання. Традиції народного харчування.
5. Громада. Сімейні звичаї та обряди. Народні знання, вірування, звичаї та обряди.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: розповідь-пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, метод проєктів, дебати, метод «Мозковий штурм», вебінар, спаринг-партнерство (навчання в парах), коучінг (тренінг), віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал, брифінг, інтерв'ю.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120-200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 120 балів ЗНД.

Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

Рекомендації щодо роботи на курсі: письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів вищої освіти виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач надасть на першому практичному занятті. Під час навчального процесу важливо дотримуватися таких правил: повага до колег; толерантність до інших та їхнього досвіду; сприйнятливність та неупередженість; здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента; ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів; обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та семінарських занять є обов'язковим. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базові

1. Етнографія українців: навч. посібн. / за ред. проф. С. А. Макарчука; вид. 3-є, перероб. і доп. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 711 с.
2. Етнологія: навчальний посібник / В. В. Утвенко. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 244 с.
3. Етнографія України : курс лекцій : навч. посібник / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; укладач О. В. Дудник. –Умань : Візаві, 2019. 148 с.

Зав. кафедри філософії та суспільних наук

Катерина КАРПЕНКО